

Evropské fondy a jejich fungování v České Republice

Mgr. Bc. David Póč

David.Poc@econ.muni.cz

Evropská regionální politika a její historický průmět (1)

- Klíčovou koncepcí je „solidarita“ „soudržnost“
- Realizace efektivní regionální politiky v EU je aktuálně podpořena alokací více než třetiny rozpočtu EU
- **Důležitá historická data:**
 - 1) **1957** Římská smlouva – v její preambuli je formulace, že je třeba „posílit jednotu svých ekonomik a zajistit harmonický rozvoj snižováním rozdílů mezi různými regiony a zmírňováním zaostalosti méně rozvinutých oblastí“
 - 2) **1958** Založení prvních dvou sektorových fondů - Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF)
 - 3) **1975** Vytvoření Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR)
 - 4) **1986** Jednotným evropským aktem se vytvářejí podmínky pro skutečnou politiku soudržnosti
 - 5) **1989–1993** Na vrcholné schůzce v Bruselu v únoru 1988 dochází k celkové přestavbě fungování fondů solidarity, nyní nazývaných „strukturálními fondy“
 - 6) **1992** Ve smlouvě o Evropské unii, která vstoupila v platnost v roce 1993, je soudržnost definována jako jeden z hlavních cílů Unie vedle hospodářské a měnové unie a jednotného trhu

Evropská regionální politika a její historický průmět (2)

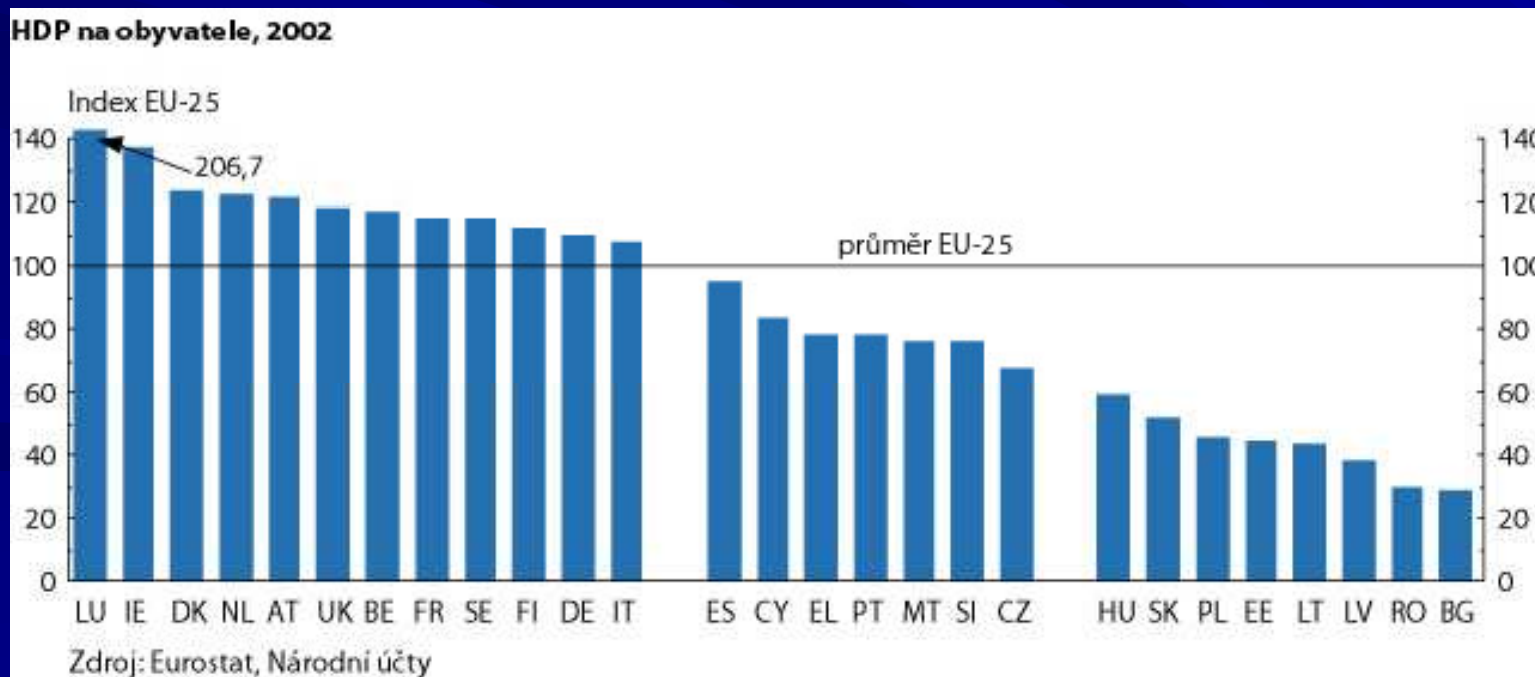
- 7) 1994–1999** Na vrcholné schůzce v Edinburghu (prosinec 1992) je rozhodnuto, že na politiku soudržnosti bude přiděleno téměř 200 miliard ECU (v cenách roku 1997), tedy třetina rozpočtu Společenství. Strukturální fondy jsou navíc doplněny o Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FNOR). Na podporu hospodářského a sociálního rozvoje a ochranu životního prostředí v kandidátských zemích střední a východní Evropy je určen Nástroj předsvtupních strukturálních politik (ISPA) a Speciální předsvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova (SAPARD); ty doplňují program PHARE, který existuje již od roku 1989
- 8) 2000–2001** Vrcholná schůzka v Lisabonu (březen 2000) schvaluje strategii zaměřenou na zaměstnanost, která má z Unie udělat „do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku založenou na znalostech.“ Následně je tzv. Lisabonská strategie doplněna o koncepci trvale udržitelného rozvoje na summitu v Göteborgu (červen 2001)
- 9) 2002** Vrcholná schůzka v Kodani (prosinec 2002) končí vyslovením souhlasu s podmínkami pro přijetí deseti nových členských států Unie.
- 10) 2004** Dne 18. února předkládá Evropská komise svůj návrh reformy politiky soudržnosti na období 2007–2013, nazvaný „Nové partnerství pro soudržnost, konvergenci, konkurenceschopnost, spolupráci“, a 1. května Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovenská republika a Slovinsko vstupují do Evropské unie.

Základní právní nařízení vztahující se k fungování evropských fondů

- Nařízení Rady (ES) č. [1260-1999](#) o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [1261-1999](#) o Evropském fondu pro regionální rozvoj
- Nařízení Rady (ES) č. [1164-94-\(1265-99\)](#) kterým se mění příloha II nařízení (ES) č. 1164/94 o zřízení Fondu soudržnosti
- Nařízení Komise (ES) č. [1159-2000](#) o informačních a propagačních opatřeních, která mají být prováděna členskými státy v souvislosti s pomocí ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [1681-1994](#) o nesrovnalostech a navrácení neoprávněně vyplacených částek v souvislosti s financováním strukturálních politik a organizaci informačního systému v této oblasti
- Nařízení Komise (ES) č. [2064-1997](#) kterým se stanoví detailní opatření pro provedení nařízení Rady (EHS) č. 4253/88 ohledně finanční kontroly prováděné členskými státy u operací spolufinancovaných Strukturálními fondy
- Nařízení Komise (ES) č. [438-2001](#) kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o řídicí a kontrolní systémy pro pomoc poskytovanou ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [448-2001](#) kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o postup při provádění finančních oprav u pomoci poskytované ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [1145-2003](#) kterým se mění nařízení (ES) č. 1685/2000 pokud jde o pravidla způsobilosti pro spolufinancování strukturálními fondy

Proč je v EU regionální politika jednou z klíčových priorit?

- Rozdíly – značné sociální a ekonomické rozdíly mezi regiony v EU
- Solidarita – snaha snížit disproporce mezi regiony a členskými státy
- Hlavní nástroj – cílená finanční podpora z jednotlivých fondů

Jak fungují fondy EU? (1)

1. O rozpočtu pro strukturální fondy a pravidlech jejich využívání rozhoduje vrcholná schůzka (tj. všichni členové Unie) na základě návrhu Evropské komise projednaného v Evropském parlamentu
2. Po těchto rozhodnutích vypracuje každý stát nebo region své návrhy a sestaví z nich plán pro problémové oblasti a znevýhodněné sociální skupiny, s přihlédnutím k tematickému zaměření Komise
3. Vypracované plány jsou předloženy Evropské komisi.
4. Každý stát s Komisí projedná obsah těchto dokumentů a možnosti použití národních fondů a fondů Společenství při jejich uskutečňování

Jak fungují fondy EU? (2)

5. Když se obě strany na těchto otázkách dohodnou, Komise schválí plány a programy, které z toho vyplývají
6. O podrobnostech programů, zejména programových dodatcích, rozhodují autonomně státní nebo regionální orgány. O těchto dokumentech se s Komisí nejedná, ale jsou jí zasílány pro informaci.
7. Orgán pověřený řízením programu vybere projekty, které nejlépe odpovídají jeho cílům, a poté informuje uchazeče o své volbě
8. Vybrané subjekty pak mohou svůj projekt realizovat, musí jej ovšem dokončit ve lhůtě stanovené v programu, neboť rozvrh výplat je stanoven již na začátku
9. Příslušné úřady pravidelně sledují průběh implementace programu, a to za pomoci monitorovacího výboru, kde jsou zastoupeni různí partneři (zástupci z oblasti ekonomické a sociální i životního prostředí)

Jaké jsou cíle regionální politiky EU s použitím nástrojů finanční pomoci?

- Zlepšení regionální konkurenceschopnosti
- Zvýšení a zlepšení zaměstnanosti
- Vyvážený rozvoj městských a venkovských oblastí

Strukturální fondy

Hlavní finanční nástroj na realizaci strukturálních politik v EU – strukturální fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje - ERDF
 - Evropský sociální fond – ESF
- Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství – EAGGF
- Finanční nástroj na podporu rybolovu – FIG

Budoucnost evropských fondů v letech 2007 – 2013

■ Dosavadní výsledky

■ Nové úkoly pro léta 2007 – 2013:

1. V rozšířené Unii je zapotřebí větší soudržnosti
2. Posilování priorit Unie – koncentrace na Lisabonský program
3. Zvyšování kvality na podporu vyváženějšího a trvale udržitelného rozvoje
4. Nové partnerství pro soudržnost

■ Budoucí priority

1. Konvergence
2. Konkurenceschopnost
3. Spolupráce

Budoucnost evropských fondů v ČR

Nové programovací období 2007 – 2013

- Na základě schváleného rozpočtu Společenství na léta 2007 – 2013 přistoupila i ČR k řešení budoucnosti využívání evropských fondů
- Příprava Národního rozvojového plánu a dalších dokumentů na programovací období 2007 – 2013
- Otázka alokace unijních dotací mezi jednotlivé programové tituly
- Vznik 24 operačních programů

Národní rozvojový plán 2007 - 2013 a jeho vytváření

- Upřesnění konkrétní podoby OP v Národním strategickém referenčním rámci
- Rozpory mezi vládou, ministerstvy a kraji
- Nutnost schválení Evropskou komisí
- Slabá vyjednávací pozice České republiky
- Nutnost propojení evropských dotačních titulů a národních zdrojů

Programové cíle pro 2007 – 2013 v České republice – evropské fondy

- **Globální cíl:** *„Přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosaženo udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.“*
- **Základní dokumenty:**
 - *Národní rozvojový plán (NRP)*
 - *Národní program reform, tzv. Národní Lisabonský program (NPR)*
 - *Národní strategický referenční rámec (NSRR)*

Naplňování globálního cíle České republiky na roky 2007 – 2013 (1)

■ Realizace bude probíhat prostřednictvím čtyř strategických cílů:

■ Konkurenceschopná česká ekonomika

- Konkurenceschopný podnikatelský sektor
- Podpora VaV, inovací
- Rozvoj udržitelného cestovního ruchu

■ Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

- Vzdělávání
- Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti
- Posilování sociální soudržnosti
- Rozvoj informační společnosti
- Chytrá veřejná správa (smart administration)

Naplňování globálního cíle České republiky na roky 2007 – 2013 (1)

- Atraktivní prostředí
 - Ochrana a zlepšení životního prostředí
 - Zlepšení dostupnosti dopravy
- Vyvážený rozvoj území
 - Vyvážený rozvoj regionů
 - Rozvoj městských oblastí
 - Rozvoj venkovských oblastí
 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Praha
 - Evropská územní spolupráce

Operační programy v letech 2007 – 2013 (1)

- V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

1. Cíl Konvergence – Podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 mld. € (cca 730,00 mld. Kč).

- Osm tematických operačních programů (21,23 mld. €, cca 598,62 mld. Kč):

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Sedm regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II (4,66 mld. €, cca 131,38 mld. Kč)

ROP NUTS II Severozápad

ROP NUTS II Moravskoslezsko

ROP NUTS II Jihovýchod

ROP NUTS II Severovýchod

ROP NUTS II Střední Morava

ROP NUTS II Jihozápad

ROP NUTS II Střední Čechy

Operační programy v letech 2007 – 2013 (2)

2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Podpora regionů, které nespádají pod cíl Konvergence. V České republice pod něj spadá Hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 mld. Euro (cca 11,73 mld. Kč).

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

3. Cíl Evropská územní spolupráce – Podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 mld. Euro.

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)

Jak sestavit projekt?

Námět

Projektový záměr – první krok na cestě k získání dotace

Do jakého detailu popsat projektový záměr ?

Příklady postupu při sestavování v programech věnovaných lidským zdrojům (PpA)

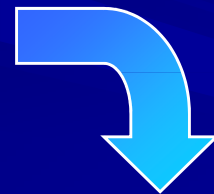
Nápad je hotov a co dále?

Připravený
projekt

Žádost

části projektu

záložky

Děkuji za pozornost

Nějaké otázky?

*Pro přednášku byly použity materiály z informačních portálů
www.strukturalni-fondy.cz a www.nvf.cz, kde lze získat doplňující
informace*